

פניני אג"ש

פנינים משלחן רבן של ישראל עמוד ההוראה
רבינו יוסף שלו' אלישיב זצוק"ל

גליון
מס' 148

שנה ד' פרשת
מקץ תש"פ

שבת שלום ומבורך!

להצלחת

אריה ליב בן רות ויעקב ישראל בן רות ברוחניות ובגשמיות

-אין לסמוך על הדברים למעשה-

זמן ההדלקה במוצ"ש

במוצ"ש נהג להדליק נ"ח לאחר חמישים דקות מהשקיעה, ובשנים מאוחרות יותר נהג להמתין - אע"פ שכבר סיים תפילת ערבית - עד שיעברו חמישים וחמש דקות מהשקיעה. אע"פ שבכל מוצ"ש החמיר שלא לעשות מלאכות דאורייתא קודם זמן ר"ת (אבל הסכים שיעשו עבורו מלאכות דאורייתא כגון הדלקה וכיבוי נר ההבדלה), היינו מפני שאחז את שיטת ר"ת רק בתורת הידור, משא"כ במוצ"ש חנוכה שעיי"ז בא לידי קולא להדליק אחר זמן שתכלה רגל מהשוק².

וכך גם כשנשאל מתי הזמן הרצוי להדליק נ"ח במוצ"ש, השיב, שרצוי חמישים דקות או חמישים וחמש דקות אחרי השקיעה, שבזה הוא מדליק בתוך החצי שעה מצאת הכוכבים, שמחשבים צאת הכוכבים שלושים דקות לאחר השקיעה, ואפשר להדליק עד שישים דקות לאחר השקיעה³.

רבינו אף ביאר, דאמנם הנוהגים כהגר"א היו מדליקים נר חנוכה בתוך חצי שעה מהשקיעה, שאחר ג' רבעי מיל מהשקיעה הוי לילה ואחר תוספת שבת אפשר לעשות מלאכה, אבל לדידן בתוך חצי שעה מזמן השקיעה שבלוחות ודאי אסור להדליק, דלא ברור לנו זמן השקיעה האמיתי, ויש לאחר יציאת השבת, וממילא במוצאי שבת יש להדליק הנ"ח כדעת הטור ושו"ע דזמן ההדלקה הוא בצאה"כ, וכיון שכאן בארץ

2 מדברים ששמעתי מרבי אריה (בן רבי משה) אלישיב, ומספר פניני פניני חנוכה ע"י קנה. 3 פניני חנוכה ע"י קנד.

ענין בפרשה

לָמָּה תִּתְרָאוּ

(בראשית מב א)

פירש"י "...ולוי נראה כפשוטו למה תתראו, למה יהו הכל מסתכלין בכם, ומתמיהים בכם שאין אתם מבקשים לכם אוכל בטרם שיכלה מה שבידכם"

"תדע לך כלל בחיים לא טוב שאנשים מדברים עליך"

אחד שאל את רבינו: כמה אנשים ניגשו אלי ואמרו לי שזה לא מתאים שאני ילך עם כובע מרופט כמו שאני לובש, לי הדבר אינו מפריע כלל וכלל, האם אני צריך להשקיע כסף ולקנות כובע חדש בגלל מה שאחרים מדברים. והשיבו: עם הכובע שלך אתה לא צריך להתבייש, כשלקחו אותי אל החפץ חיים לקבל ברכה אם היית רואה את הכובע שלבש החפץ חיים היית מבין שאין לך מה להתבייש, אבל תדע לך כלל בחיים! לא טוב שאנשים מדברים עליך, תזכור! צריך ללכת בעולם הזה בלי שירגישו בך ובלי שידברו עליך, ואם הכובע הוא נושא לדיון חייבים לקנות כובע חדש, לא בגלל הכובע, בגלל שאתה צריך ללכת בשקט בעולם הזה שאנשים לא ירגישו בך. (רישא דגלותא ח"ג ע' רלט הספד הגרד"א מורגנשטרן שליט"א)

ענינא דיומא

מעוז צור בע"ש

בערב שבת הי' שר 'מעוז צור' אחרי ההדלקה¹.

1 בלקט יושר (ע' 153) כ' שרבו בעל תה"ד אמר הזמר מעוז צור בליל שבת על השלחן עם שאר מזמורים. ובארחות רבנו (ח"ג ע' כ"ט) כ' שבעל הקה"י בערב שבת לא אמר מעוז צור בשעת ההדלקה ואמרו בסעודת הלילה עם שאר הזמירות.

שאלה: באמריקה מדליקים נ"ח בפנים, יש שמדליקים בחלון, חסידים מדליקים בפנים בדלת, אבל על פתח ביתו מבחוץ אף פעם לא ראיתי. למה מדליקים בפנים, הלא הדין להדליק בפנים הוא מפני הסכנה, ובאמריקה אין את החשש יותר.

תשובה: התירוץ הוא כי התקנה של סכנה נשאר. אם כלל ישראל נוהג כך איך שנוהגים זה טוב, אבל הירא לדבר ה' צריך להדליק בחוץ.

ז"ל רבנו קובץ תשובות ח"א סי' ס"ז: "וכת"ר הביא מאו"ז ה' חנוכה מ"ש 'והאידנא דליכא סכנה לא ידענא מ"ט אין אנו מדליקין בחצירות', והדברים כפשוטם ותמיהתו תמיהה קיימת למה מבטלין דינא דגמ' על לא דבר, ואם איהו ז"ל לא ידע ללמד זכות על אלה הנוהגים להדליק בפנים מה אנן כי נדע. ובס' העיטור ה' חנוכה כ' נ"ח מצוה להניחה על פתח ביתו מבחוץ ובשעת הסכנה מניחו על שלחנו ודיו, ואחר שנהגו על הסכנה נהגו ומי שיכול להניח מבחוץ מניחה מבחוץ ואם לאו על פתחו"

ההדלקה בבית מדרשו

בבית מדרשו היו מדליקין נ"ח בברכה קודם תפילת ערבית שלאחריה הי' מוסר את שיעורו הקבוע, וזה הי' כמה שעות אחרי השקיעה⁸. (הי' מתפלל מנחה גדולה בביתו, וכשהיה מוזמן לשמש כסנדק בבית מדרשו בצהרים, היה מתפלל מנחה גדולה בבית מדרשו, ומלבד זה לא היו מתפללים בבית מדרשו תפילת מנחה). **למרות שקודם שיעורו היו כבר מתחילים**

⁸ אבל דעת הגרש"ז אויערבאך (הליכות שלמה פי"ז ג) שאם אין מתקיימות בבית הכנסת תפילות מנחה וערבית בזמן אלא מתפללים ערבית בשעה מאוחרת, ידליקו הנרות כשהגיע הזמן ואפי' אם הציבור מועט, וידקדקו שיהיו הנרות גדולים כדי שידלקו עד שיתאספו הציבור לתפילה.

ישראל נראה שזמן צאת הכוכבים הוא כשלושים דקות אחרי השקיעה, א"כ סוף זמן ההדלקה הוא כשעה לאחר השקיעה⁴.

אבל כשנשאל במי שמקפיד כל שבת על זמן ר"ת האם במוצ"ש חנוכה יקדים להדליק קודם זמן ר"ת, השיב, שר' יושע בער הלוי (הבית הלוי) נהג כר"ת ובחנוכה לא, אבל למעשה אם תמיד נוהג כר"ת גם במוצ"ש חנוכה ינהג כך. שוב נשאל הרי רבינו בעצמו כל השנה אינו עושה מלאכות קודם זמן ר"ת ובחנוכה מדליק קודם, והשיב, שלא קבל ע"ע את ר"ת⁵.

אך אם נוהג לאחר ביציאת השבת כר"ת רק כמנהג טוב לחומרא ולא משום חשש לדינא, דעת רבינו שבמוצ"ש חנוכה לא ימתין עד זמן ר"ת אלא ידליק קודם⁶.

נ"ח קודם הבדלה

במוצ"ש הדליק נ"ח ואח"כ הבדיל⁷, ואח"כ שר 'מעוז צור'.

מקום ההדלקה בחו"ל

להלן שו"ת שהעלה על שלחן רבינו כ"ק האדמו"ר מנויבומינסק, בין הדברים שדבר עם רבינו בעת ביקורו במעונו.

4 שבות יצחק חנוכה ע"ע.
5 הקלטה משו"ת עם רבי יצחק דרזי ורבי בן ציון הכהן קוק כ"ח כסלו תשי"ע אחרי תפילת שחרית.
6 שבות יצחק חנוכה ע"ע.
7 כדעת הרמ"א תרפא ס"ב שמדליק ואח"כ מבדיל. וכי המשנה ברורה שם סק"ג "ודע דט"ז ועוד כמה אחרונים שעומדים בשיטתו פליגי על עיקר דינו של המחבר ורמ"א וס"ל דמצות הבדלה קודמת לנר חנוכה משום דהיא תדירה. ועיין בבה"ל שהבאנו דיש בזה דיעות בין הראשונים. וע"כ בבהכ"נ אין לשנות המנהג שנהגו בישראל להדליק מקודם ואח"כ להבדיל, ובבית דעביד כמר עביד ודעביד כמר עביד". בס' נר חנוכה (דינים ומנהגי החזו"א שנכתבו ע"י הגר"ח קניבסקי אוי"ט) כי שהחזו"א בזמן האחרון הבדיל לפני הדלקת הנרות.

תשובה: כאן חייב בעל הנר לשלם, שאין ההדלקה מחייבת נטיפת שמן מהנר, והוה פשיעה בזה שלא מנע את נטיפת השמן. (באדיבות מערכת דברים הרבה)

טפח הסמוך בארון של כמה חנוכיות

שאלה: אם יש ארון גדול שנמצאים בו כמה חנוכיות של כמה בני"א, וחלק מהארון נמצא טפח הסמוך לפתח, האם כל החנוכיות נגררים ויחשבו כולם כמי שנמצאים בטפח הסמוך לפתח.

תשובה: אינם נגררים, וכשאינ מקום שישתתפו בפרוטה. (באדיבות מערכת דברים הרבה)

טעם קביעת חנוכה יו"ט לדורות

המעייין בדברי הימים יראה שלא מצינו בשום מקום שקבעו חכמי הדורות לכלל ישראל יו"ט על כיבוש הארץ, הן בעת נצחון יהושוע בן נון במלחמת ל"א מלכים, והן בימי דוד ושלמה בעת שנצחו את כל העמים שסבבו את ארץ ישראל. וא"כ עלינו להתבונן מדוע בחנוכה קבעו יו"ט בעת נצחון החשמונאים על היונים.

אכן החילוק הוא ברור, כי לא קבעו חז"ל יו"ט על נס שאינו נצחי, ובאמת שמחת כיבוש הארץ מידי אומות היה תלוי בזמן כיון שלאחר שגלו מן הארץ נתבטל תוקפו של נס. לעומת זאת היונים חתרו להכניס את תרבות יון באהלי שם, רצונם היה שתורת ישראל תהיה כפופה לתורת יון, ועל זה נלחמו החשמונאים בחירוף נפש כדי להשיב את שלטון התורה לישראל, נס זה קיים לנצח, אנו רואים את הנרות הלו דולקים כבר אלפיים שנה

להתאסף בבית מדרשו לשמיעת השיעור של נכדו שהי' קודם לשיעורו, המתינו עם ההדלקה עד קודם תפילת ערבית?⁹

בע"ש היו מדליקין בברכה קודם קבלת שבת, שכן הי' מתפלל בע"ש חנוכה תפילת מנחה מוקדם.

קודם תפילת שחרית היו מדליקין בלא ברכה¹⁰.

השכן טוען שהנ"ח מפריעים לו

שאלה: מי שרוצה להדליק בפתח הבנין והשכן טוען שזה מפריע לו, האם זה טענה.

תשובה: על דעת כן נכנסו לבנין שכל אחד יוכל לקיים מצות הדלקת נר חנוכה כדין. (באדיבות מערכת דברים הרבה)

מי שהנרות שלו הזיקו על ידי טפטוף שמן

שאלה: מי שהדליק נר חנוכה בחלון ביתו ומן השמן טפטף על שמלה של שכנה מלמטה, האם הוא פטור מלשלם (כמבואר במסכת ב"ק דמי שהניח נ"ח בחוץ והזיק פטור בעל הנר).

⁹ בחוט שני (ע' שיד) כי שמקום שמתאספים בו אנשים והוא מקום שקבוע בו להתפלל ערבית אח"כ, יש להדליק נרות חנוכה כבר בעת שמתאספים הבני אדם, ולכן בית המדרש או כולל שקובעים ללמוד ואח"כ מתפללים שם מעריב, אם יש שם כבר ציבור שמתאספים ללמוד הרי הם מדליקין מיד נרות חנוכה ואינם צריכים להמתין עד תפילת ערבית.

¹⁰ כי בבנין שלמה סי' נ"ג "ראוי לברר מה דנהגו עכשיו דמדלקין בבהכ"ס ובבתי מדרשות נ"ח גם בבוקר בעת תפילת שחרית דמאין יצא מנהג זה, דבשלמא מה שמדליקין נ"ח בבהכ"ס ובבהמ"ד בלילה וכו' ופשוט דכל הנך תלתא טעמי לא שייך בהדלקה דבוקר ומצוה לבקש וליתן טעם לזה. ועלה בדעתי דאולי יצא המנהג כדי לצאת דעת הרמב"ם ז"ל דסי' דגם בבוקר הי' צריך להדליק נרות המנורה אם מצאן כבויות וכו' ועפ"ז עולה נכון המנהג להדליק בבהכ"ס גם בבוקר, משום דבמנורה נמי היה ניכר הנס גם בבוקר בעת ההטבה דלא היה בו רק להדליק ולהטיב רק ליום אחד והדליקו בו שמונה ימים.

ביאר מה שאחז"ל שחנוכה ופורים לא יבטלו, שהוא לענין שיאמרו בהם הלל ותשבחות להקב"ה, וז"ל "וכן המועדות לא יצטרכו אז (בזמן תחיית המתים דהוא בתר ימות המשיח עיי"ש) לעשות ככל הנעשה היום, דהא איסור חמץ ואכילת מצה היא לאכפאה סיטרא מסאבא, וכן בשאר המועדים, בההוא זימנא לא איצטריך לאכפאה לה דהא בטל הוא ולא יעבדון במועדייא אלא דיימרון בהו הלל וזמרון ושירין ותושבתן לקב"ה ותו לא מיד, והיינו דאמור רבנן חנוכה ופורים אינם בטילים לעולם, כלומר דהא חנוכה ופורים לית בהו אלא סיפור נסים דקב"ה בלחוד, וכן מאי דיעבדון במועדייא הוי דוגמת חנוכה ופורים דהיינו סיפור נסים דקב"ה משו"ה לא יבטלו". הרי שלדבריו לא ידליקו נ"ח לעי"ל, ואלי פרסום הנס עיי"נ"ח בכלל "סיפור נסים דקב"ה".

(בשו"ת ציץ אליעזר חלק יג סימן ע' כ' דלא נודע איה מקום מדרש זה שהביא העט"ז והמגיד מישרים, ושבס' קדמות ספר הזוהר להגרד"ל ז"ל במאמרו על הספר מגיד מישרים כבר העיר בזה דבמדרש משלי איתא רק על ימי הפורים שאינן בטלין לעולם. אלא שכפי הנראה היה לפניהם חז"ל כזה ונעלם מאתנו כשם שמצינו עוד הרבה מאמרי חז"ל שמוזכרים בדברי הראשונים ואנו לא זכינו לאורם)

ועל המלחמות - מלחמה של גדולי תורה

באחד מימי חנוכה תשע"ב האחרון לחיי רבינו אחרי ששב לביתו מתפילת שחרית, נשאל עיי"תלמידו ומקורבו הג"ר בנימין קירשנער שליט"א: מה ביאור מה שאומרים בעל הניסים "ועל המלחמות", דבשלמא על הניסים ועל הפורקן וכו', אבל מה יש להודות על המלחמות עצמן. **רבינו חשב קימעא כמה שניות ואז הרים ראשו ואמר: "דער תירוץ איז דאס איז גיווען אמלחמה פון גדולי תורה". תרגום: "התירוץ הוא זה היה מלחמה של גדולי תורה".**

מצות נר חנוכה חביבה עד למאד

מחזה מופלא סופר עיי"אחד מנכדי רבינו, אירע זה באחת משנות השמונים לחיי רבינו, שנאלץ עקב חוליו לשהות בבית החולים לתקופת זמן ממושכת שסופה נגמר בסוף ימי החנוכה. רבנו שחיבב מאד את מצות החנוכה

ומאירים לנו את הדרך בה נלך, אין אנו חוגגים את נצחון הכיבוש, אלא את נצחון התורה, נצחון זה הוא נצחי עליו ראוי לקבוע יו"ט לדורות. (באר ישראל חנוכה)

נס פח השמן – חיזוק דברי סופרים

ידועה שאלת הראשונים למה נזקקו לנס מציאת פח השמן הטהור, הרי קי"ל טומאה דחווה בציבור, ובהדלקת הנרות כתיב "תמיד" אפילו בשבת ואפי' בטומאה (תו"כ אמור פ"י יג). יתר על כן, רב ס"ל (פסחים טז) שאין לטומאת משקין כל עיקר וטומאה זו היא רק מדרבנן, וא"כ תגדל התמיהה מה היה הצורך והמטרה בנס גדול זה כששאלת הטומאה היתה רק מדרבנן וטומאה דחווה בציבור.

אלא מכאן אתה למד, שכל עיקרו של נס זה לא בא אלא לחזק את ה"דברי סופרים" - את כוחם של חכמי הדורות וגזירותיהם. כי כאשר נוגעים בגבולות משמרת זו, מזלזלים במצוות דרבנן, ואפילו במנהגים שנתקבלו בישראל, זו סכנת קיום לתורה, ועל זה דרשו חז"ל (ירושלמי ע"ז פ"ב ח"ז) "ערבים עלי דודיך יותר מיינה של תורה". (באר ישראל חנוכה)

נרות חנוכה לעתיד לבוא

רבינו: **מסתבר שבזמן שבית המקדש יהי' קיים ישאר הדין של נ"ח כל אחד אצלו בבית על הנס שהיה אז.** (מהקלטה)

בעטרת זקנים על שו"ע הלי חנוכה סי' תרע"ו הביא מאמר חז"ל "כל המועדות יהיו בטלים חוץ מחנוכה ופורים". בספר מגיד מישרים (פרשת ויקהל מהדורא קמא ד"ה שנת ש"ו)

גם כשנשאל רבינו במי שנסע מביתו ומינה שליח כדין ולא שמע ביום הראשון שהחיינו, האם ביום השני כשמדליק בעצמו צריך פרי חדש לברכת שהחיינו, שהרי השליח כבר בירך על ההדלקה שבביתו עצמו ולא הפסיק ותיכף הדליק בבית שכנו המשלחו, השיב רבינו שיכול לברך שהחיינו בלא פרי חדש, שאין השליח מוציא אותנו בברכת שהחיינו¹².

"הרב שלי אמר שלא להדליק שם"

בחסידות גור בזמן הי'בית ישראל' היה מנהג כמו בהרבה חצרות החסידים שבחנוכה הרבי מדליק נרות חנוכה בבית המדרש, אלא שהבית ישראל היה גר בשכונת ממש לבית המדרש, ונמצא שהיה מדליק בפתח ביתו. והנה לאחר הסתלקותו נתמנה ה'ילב שמחה' למנהיג העדה, והוא בא לשאול את רבנו האם יכול להדליק בבית המדרש למרות שאינו גר שם, והשיב לו רבינו: "נרות חנוכה צריכים להדליק בבית ולא בשום מקום אחר", ומני אז פסקה ההדלקה ההמונית בבית המדרש דחסידי גור. ופעם שאלו את ה'ילב שמחה' מ"ט אינו מדליק בבית המדרש, והשיב: "הרב שלי אמר שלא להדליק שם". (באדיבות מערכת דברים הרבה)

ויחזור לתלמודו

מספר אחד הנכדים אשר זכה להיות מקורב ביותר לרבנו בעיקר בשנים מוקדמות יותר: בחנוכה מיד אחרי שהיה רבינו גומר לשיר 'מעוז צורי' היה קם והולך ל'אהל שרה' ללמוד, אמנם אם הסבתא ע"ה היתה מספיקה להגיש לו 'לאטקעס', היה נשאר לשבת ואחרי שאכל מעט מה'לאטקעס' היה הולך ללמוד, וכשלא הספיקה להכין קודם ההדלקת נרות אז נאלצה לחכות עד שיחזור מלימודו בשעת לילה מאוחרת. (באדיבות מערכת דברים הרבה)

זירו את העסקנים שיעשו מה שביכולתם בכדי שיזכה להדליק נרות חנוכה בפתח ביתו ולו ערב אחד. ואכן בס"ד לאחר מאמצים גדולים שוחרר רבינו מבית החולים ביום האחרון בזמן שעוד יכל להספיק להדליק נר אחרון של חנוכה. כאשר רבינו שב לביתו מבית החולים לא הספיק לעלות לביתו, והדליק תיכף כשהגיע לפתח הבנין.

על פני רבינו ניכרה התרגשות גדולה כל כך עד שלא הצליח להסתירה מהסובבים אותו, רבינו בירך את הברכות בקול רם יותר מתמיד, ובאותם רגעים האדמיו פניו ואף דמעות נראו זולגות מעיניו (וציין הנכד שזה אחד משלושת הפעמים היחידות שראה אצל רבינו 'דמעות'). והנה אף שבכל השנים היה ניכר אצל רבינו התרגשות מיוחדת בחנוכה ובפרט בעת ההדלקה, בכל זאת באותה שנה היה זה יוצא מן הכלל. (באדיבות מערכת דברים הרבה)

ברכת שהחיינו כשבימים הראשונים הדליק נ"ח ע"י שליח

יש לציין כי בשנה זו בו שהה רבינו בימי חנוכה בבית חולים, לא הדליק שם נ"ח, משום שלא הייתה שם אפשרות להדליק רק על השלחו, ולדעתו אין יוצאים י"ח בהדלקה שלא בפתח החצר. ולכן יצא י"ח בהדלקה שהדליק עליו בביתו שכנו רבי שר שלום מרזל, שבירך תחילה על ההדלקה בביתו, והמשיך לבית רבינו והדליק שם בלי הפסק ביניהם. וביום השמיני שכבר שב רבינו לביתו, הואיל ויש ספק אם נפטר בברכת שהחיינו בהדלקה שהדליקו עליו בביתו, לקח רבינו פרי חדש ובירך שהחיינו, אבל אמר רבינו שהפרי חדש שלקח הי' לרווחא דמילתא¹¹.

¹¹ פניני חנוכה ע' כג. וביאר שם ספיקו של רבינו לגבי ברכת שהחיינו, שהרי כתב הרמב"ם (פ"א ברכות ה"י) "אחד העושה מצוה לעצמו ואחד העושה אותה לאחרים מברך וכו' אבל אינו מברך שהחיינו אלא על מצוה שעושה אותה לעצמו", ולפ"ז אע"פ שלא הפסיק השליח בין הברכה בביתו להדלקה בבית רבינו לא חל שהחיינו על ההדלקה בבית רבינו, ועל כן מן הדין יכול הי' רבינו לברך שהחיינו ביום השמיני, ומה שבכל זאת הניח פרי חדש, י"ל מפני שבב"ה רסי תרמ"א ד"ה לעצמו כתב דלדעת תוס' דוקא בעושה סוכה אינו מברך שהחיינו כשעושה בשביל אחר שאין העשייה עיקר המצוה אבל במצוה שעשייתה עיקר המצוה יוכל לברך שהחיינו גם כשעושה המצוה בשביל אחרים.

עוד כי בפניני חנוכה (ע' כד) בשם רבינו, שהמברך שהחיינו מספק על פרי חדש אין זה הפסק בין הברכה להדלקה, וביאר שם דבעצם בכל יום ויום מימי חנוכה בשעה שמדליק יש לברך שהחיינו, אלא שברכת שהחיינו שביום הראשון פוטר כל

הימים, וכל האיסור לברך שוב הוא משום ברכה לבטלה שאינו חייב בה, אבל אם מברך שהחיינו על דבר אחר שפיר יכול לברך ואין בזה הפסק. ¹² פניני חנוכה ע' כז.

בדרכי האיש

הרה"ג ר' ישראל מאיר וויל שליט"א בעמח"ס זביוס השבת וש"ס
רב קהילת בני הישיבות רמת בית שמש גז

קיבל שבת לפני שאשתו הדליקה נרות שבת

מי שקיבל על עצמו תוספת שבת בפה לפני שאשתו הדליקה נרות שבת, הרי קבלתו בטילה ואשתו יכולה להדליק נרות ואח"כ יקבל על עצמו שבת שוב.

וכן מי שקיבל על עצמו שבת ונזכר שלא הדליק נרות חנוכה, הרי קבלתו בטילה וידליק נרות חנוכה ויקבל על עצמו שבת שוב.

וטוב שיתיר את קבלתו בפני ג' אנשים כעין התרת נדר, כן הורה רבינו מרן זצ"ל.

מי שקיבל על עצמו שבת בהדלקת הנרות, אינו יכול להדליק נרות חנוכה, אלא יאמר לאחר שידליק בשבילו והוא יעמוד שם ליד השליח והשליח יברך [אמנם ברכת שעשה נסים יכול גם המשלח לברך].

[ודע, שהמנהג שמקבלים שבת בהדלקת הנרות הוא רק באשה המדליקה, אבל איש המדליק נרות שבת, בסתמא לא קיבל על עצמו שבת, אלא אם כן חשב בהדלקה שרוצה לקבל על עצמו שבת בהדלקת הנרות].

----- בדרכי האיש -----

אשה שבעלה מתפלל מוקדם וקיבל על עצמו שבת מוקדם באמירת מזמור שיר ליום השבת או ברכו הרי גם היא אסורה בעשיית מלאכות על כרחא.

קבלת שבת שגורמת להפסד מצוה, אם היתה רק בפה, בטלה, ואם על ידי מעשה, לא בטלה.

ולכן מי שהדליק נרות חנוכה ואח"כ קיבל על עצמו שבת בפה לפני שאשתו הדליקה נרות שבת, הרי קבלתו בטעות כי אשתו אסורה במלאכות גם כן ולא תוכל להדליק נרות שבת כמש"כ הפמ"ג בסי' רס"ג במ"ז סק"א, וכ"כ באגרו"מ [ח"ג סי' ל"ח] ובשבט הלוי [ח"ז סי' ל"ה] וכן הורה רבינו מרן זצ"ל [ונתבאר בזביוס השבת סי' ל"ד סי"ז]. ומש"כ הטי"ז [סי' תרע"ט סק"א] שאם קיבל שבת יתן לאחד מבני ביתו שידליק, היינו בני ביתו הגדולים שאינם נגזרים אחריו לענין קבלת שבת [ובטלה, ואשתו תדליק נרות והוא יקבל שבת שוב אחרי שסיימה להדליק הנרות כמש"כ הטי"ז בסי' ת"ר סק"ב ומשני"ב שם סק"ז ובשו"ת שו"מ מהדו"ת ח"ב סי' כ"ג].

וכן מי שקיבל שבת בפה ונזכר שלא הדליק נרות חנוכה, הרי קבלתו בטעות וידליק נרות חנוכה ויקבל שבת שוב.

ואמר רבינו מרן זצ"ל שבמקרה כזה טוב להדר ולהתיר את קבלתו בפני ג', לחוש לדעות שקבלת שבת היא משום נדר [עי' רעק"א סי' רס"א, ב' ומשני"ב סי' רס"ג סקס"ה].

אמנם, קבלת שבת ע"י מעשה אינה בטילה גם אם התברר שהיתה בטעות, עיי' ב"י סי' רס"ג סי"ד ובפמ"ג שם בא"א סקכ"ו וסקכ"ז ובגרעק"א על המג"א שם סקכ"ו. ועיי' אגרו"מ ח"ד סי' צ"ט אות ג כעיי"ז, ולכן ישלח שליח להדליק והשליח יברך כמבוי בסי' תרע"ט.

להצלחת

תלמידו ומקורבו של רבינו זצוק"ל
ר' אפרים הולצברג שליט"א
 זכות הפצת תורת רבינו תעמוד לו
 לבני ביתו וליו"ח להתברך בכל
 הענינים ברוחניות ובגשמיות ויזכו
 לבריאות ואריכות ימים ושנים טובות
 אמן כי"ר

צילום עמוד שער שוקי לרר

ניתן להשתתף בעלויות הגליון המופץ מדי שבוע, ע"י הקדשה לברכה ומזל טוב וכן לעי"נ.
 זכות הסצת תורת רבינו זצוק"ל בארץ ובחו"ל תעמוד לתורמים להתברך בברכה והצלחה בכל הענינים אמן כי"ר

לתרומות בכ. אשראי דרך המערכת המאובטחת של נדרים פלוס
 להארות ויצירת קשר ניתן לפנות למכון תורת רבינו יוסף שלום בטל: 08-6870253

לקבלת הגליון בדוא"ל ולהארות ניתן לפנות לדוא"ל pninei123@gmail.com

בל הזכויות שמורות למכון תורת רבינו יוסף שלום - להפצת תורת רבינו יוסף שלום אלישיב זצוק"ל